

VIANOČNÉ TRADÍCIE A KVÍDOVE HRY

Kvído má veľmi rád vianočné tradície a zvyky. Rád o nich rozpráva a tiež si ich občas trochu upraví, aby bola väčšia zábava. Na kartičke vždy nájdeš popis danej tradície alebo zvyku a z druhej strany kartičky hru, ktorú si môžeš zahrať. Tieto vianočné hry môžeš hrať v dobe pred Vianocami alebo napríklad aj na Štedrý deň. Alebo si každý deň schovaj kartičku do vrečka plyšového Kvída, ak už ho máš.

AKO NA TO:

- Rozstrihaj list na kartičky.
 - Zamiešaj kartičky a vlož ich do vrečka.
 - Vytiahni kartičku z vrečka a prečítaj, čo je na nej.
- Hra môže začať!

Tvoj Kvído

Pripravila: Ladislava Whitcraft

Ilustrácie: Libor Drobný, © Getty Images

ZDOBENIE STROMČEKA

V minulosti sa stromčeky zdobili hlavne sladkým pečivom, perníkmi, orechami a ovocím. Niektoré ozdoby mali zvláštny význam. Tak napríklad jabĺčka pripomínali jablko, ktoré Eva zjedla v raji. Neskôr sa k týmto ozdobám pridali sviečky.

Aká je tvoja najobľúbenejšia ozdoba?

1

KŔMENIE DOMÁCICH ZVIERAT NA ŠTEDRÝ DEŇ

Na Vianoce ľudia mysleli aj na zvieratká. Kravy a kozy dostali jablko a orechy, a sliepkam sa nahádzal hrach, aby znášali guľaté vajíčka. Kohútom sa naservíroval cesnak, aby boli silní.

Na čom by si asi pochutnali zvieratká, ktoré máte doma alebo ktoré bývajú kúsok od vás vonku?

2

BETLEHEMSKÁ HVIEZDA

Keď sa narodil Ježiško v Betleheme, tak sa mu prišli pokloniť pastieri a traja mudrci, ktorým sa tiež hovorí traja králi. Tým vraj cestu k Betlehemu ukázala žiarivá hviezda. To musela byť krása.

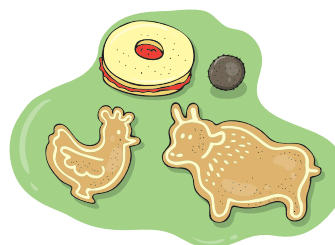

Máš nejakú obľúbenú hviezdu?

3

KOLÁČIKY

V dávnych dobách mali koláče pre ľudí zvláštny význam. Dôležitý bol ich tvar. Tak napríklad guľaté koláčky znamenali slnko, ktoré nám dáva teplo a svetlo. Koláčky v tvare zvierat mali ochrániť tie zvieratá, ktoré znázorňovali. A keď napríklad človek zjedol koláč v tvare býka, tak sa verilo, že bude silný ako býk.

Aké tvary sladkostí máte na Vianoce na tanieri?

4

VEŠTENIE BUDÚCNOSTI

Tento vianočný zvyk je spojený s veštením budúcnosti. Najprv sa rozpustí olovo a potom sa naleje do nádoby so studenou vodou. Nakoniec sa veští budúcnosť podľa tvarov, do ktorých olovo stuhne.

Čo by si chcel, aby ťa stretlo budúci rok?

5

VIANOČNÉ KOLEDY

Vianočné koledy sú pesničky, ktoré sa spievajú cez vianočné sviatky. Spieva sa v nich hlavne o tom, ako sa narodil Ježiško v Betleheme. V dobách našich prarodičov chodili žobráci a deti od domu ku domu a koledovali. Pritom spievali práve tieto vianočné piesne. Za odmenu obvykle dostávali niečo dobré na zjedenie alebo peniaze..

Aké koledy poznáš?

6

KVÍDOVA HRA: VIANOČNÝ STROM PRE ZVIERATKÁ

- Vytvor domá jedľu ozdoby pre zvieratká, napríklad z jabĺk, hrušiek, mrkvý či kalerábov.
- Potom sa vyďa do lesa a nájdi tu nejaký pekný strom.
- Ten ozdob tak, aby vyzeral naozaj vianočne.

KVÍDOVA HRA: ZLODEJ OZDÔB

- Najprv si všetci pozorne prehládajte všetky ozdoby na vianočnom stromčeku (alebo v krabici, pokiaľ ešte stromček nemáte ozdobený).
- Jeden z vás sa stane zlodejom ozdôb, ostatní odídu za dvere.
- Zlodej zoberie jednu ozdobu a niekam ju schová.
- Keď sa ostatní vrátia, musia čo najrýchlejšie zistiť, ktorá ozdoba je fuč.
- Kto to uhádne prvý, stane sa zlodejom ozdôb.

KVÍDOVA HRA: OBRÁZOK Z KOLÁČIKA

- Zahraj sa na umelca. Vytvor si na tanieri obrázok z koláčika.
- Obrázok môžeš vytvoriť sám alebo spoločne s rodičmi či súrodencami. Napríklad tak, že sa budete striedať v pridávaní kúskov koláčov ku obrázku.
- Pritom môžete hovoriť o tvaroch koláčov a o tom, čo by mohli znamenať.

KVÍDOVA HRA: PO BETLEHEMSKEJ HVIEZDE

- Vytvor si žiarivú hviezdu, napríklad z alobalu alebo použi trblietky.
- Potom ju nikde vonku či doma schovaj.
- Ostatní musia hviezdu nájsť, pretože inak by sa nedostali ku Ježiškovi.
- Môžeš im napovedať slovami *Tu je tma... Tu už hviezda bliká... Tu trochu svieti...*

KVÍDOVA HRA: HÁDAJ, HÁDAJ KOLEDU

- Rozdeľte sa na dve družstvá.
- Jedno družstvo sa dohodne na koledu. Tú potom prehrá druhému družstvu pantomímou. Ale pozor, nesmie sa pri tom rozprávať, ani spievať.
- Druhé družstvo sa snaží uhádnuť, o akú koledu sa jedná.

KVÍDOVA HRA: VOSKOVÉ PRÍŠERKY

- Miesto olova budeme liať vosk.
- Najprv zapál' sviečku.
- Keď sa v nej rozohreje dosť vosku, nalej ho do vody. Vzniknú tak rôzne prapodivné tvary.
- Zapoj fantáziu a hádaj, čo ti tvary pripomínajú. Vidiš v nich nejakú príšerku?
- Nakoniec daj svojej príšerke meno.

PÚŠŤANIE ŠKRUPINIEK

Tento vianočný zvyk slúžil k predpovedaniu budúcnosti. Do škrupinky od orecha sa dá sviečka. Vznikne tak lodička, ktorá sa púšťa po vode. Podľa toho, ako lodička pláva, sa veští budúcnosť. Keď sviečka dlho svieti, znamená to, že budeme dlho žiť. Keď sviečka zhasne, môže sa nám prihodiť niečo zlé.

7

HÁDZANIE TOPÁNKOU

Tento vianočný zvyk bavil hlavne mladé dievčatá. Topánkou hádzali hlavne tie z nich, ktoré túžili po výdaji. Keď topánka pristála tak, že špička smerovala ku dverám, znamenalo to, že sa dievča vydá. Keď špička smerovala do miestnosti, zostane doma.

8

DARČEKY

Prečo si vlastne na Vianoce dávame darčeky? Asi preto, že sa v Biblii píše o troch kráľoch, ktorí priniesli Ježiškovi zlato, kadidlo a myrhu. Že u nás rozdáva darčeky Ježiško vie každý. Ale ako je to inde? V Rusku je to Dedo Mráz a v Amerike Santa Claus. No a potom tu sú tí veľmi zvláštni, napríklad v Argentíne nosí darčeky vianočný kôň Magi a v Taliansku čarodejníca Befana.

A kto nosí darčeky u vás doma?

9

LOSOVANIE ŠŤASTÍČOK

Toto je veľmi pekný zvyk. V priebehu štedrovečerného večera si každý vytiahne z pripravenej nádoby jeden lístoček, na ktorom je napísané, ako sa mu bude v budúcom roku dariť. Na papieriky každý dopredu napíše niečo pekné tak, aby mali všetci z veštenia radosť.

10

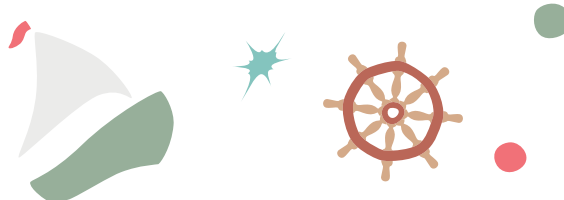
KVÍDOVA HRA: OTÁZKY A ODPOVEDE

- Najprv si priprav nejakú otázku, napríklad: *Napadne tento rok veľa snehu? Naučím sa korčuľovať?*
- Potom si povedz, kam musí topánka smerovať, aby bola odpoveď áno.
- Nakoniec hoď topánku za chrbát a prečítaj z polohy topánky odpoveď.

KVÍDOVA HRA: ZÁVOD LODIČIEK

- Najprv si každý člen domácnosti vyrobí svoju lodičku.
- Dáme lodičky do lavóra s vodou a závod môže začať.
- Každý fúka do svojej lodičky a snaží sa ju dostať čo najrýchlejšie na druhú stranu lavóra. Ale pozor, nesmie sfúknuť plamienok.
- Kto vyhrá, získa odmenu.

KVÍDOVA HRA: OBRÁZKOVÉ ŠŤASTÍČKA

- My si tie šťastíčka namaľujeme, aby bola väčšia zábava.
- Na papieriky nakreslite niečo naozaj pekného, napríklad srdiečka a pod.
- Ako by sa asi dalo nakresliť, že niekomu praješ šťastie, rodinu, bohatstvo alebo zdravie?

KVÍDOVA HRA: NAJLEPŠÍ DARČEK

- Táto hra je rozprávacia.
- Rozprávajte sa o darčekom, ktoré ste dostali alebo darovali (*Aký bol najlepší/najzábavnejší darček, ktorý som dostal/a? Aký bol najlepší/najzábavnejší darček, ktorý som daroval/a?*)

